İŞKUR

2019

ANKARA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2019 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

ANKARA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

ANKARA İLİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Hazırlayan

ANKARA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

ÖNSÖZ

İstihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetleriyle birlikte ulusal istihdam politikasının oluşturulmasında rol alan ve işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biri olan İŞKUR; hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamu hizmeti sunmaktadır. İşgücü piyasası verilerini yüz yüze görüşmelerle elde edip bu verileri analiz eden, yorumlayan ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler yerine getirmektedir.

Türkiye İş Kurumu, üstlendiği yasal ve sosyal sorumluluğun bilinciyle her geçen gün daha da genişleyen bir kitleye hizmet vermektedir. İşgücünün arz ve talep kısmını iyi analiz edip geleceğe yönelik istihdam politikalarını daha sağlıklı bir şekilde planlamak İŞKUR ile birlikte sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için çok önemlidir.

Kurumumuz bu çalışma ile kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek hem işgücü piyasası hakkında bilgi toplamakta hem de işverenlerin işgücü ihtiyacını en kısa sürede karşılamaya çalışmaktadır. Türkiye Geneli ve il düzeyinde cinsiyet bazında mevcut çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiştir. Aynı zamanda ziyaret edilen işverenlerimize kurumumuzun hizmetleri hakkında danışmanlık hizmeti sunulmuştur.

Bu bağlamda ziyaret edilen işverenler Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile bazı büyük illerde örneklem diğer illerde ise tam sayım olmak üzere belirlenmiştir. 2019 yılı Nisan-Mayıs döneminde büyük çoğunluğu 20 ve üzeri kişi istihdam eden 83 bin 887 işletmeye iş ve meslek danışmanlarımız tarafından ziyaret gerçekleştirilerek işveren veya işveren temsilcisi ile görüşülüp işyeri bilgi formu doldurulmuştur. Ankara'da ise bu kapsamda planlanan 8011 işletmeden veri derlenmiştir.

Bu çalışma kapsamında hazırlanan 2019 yılı "İşgücü Piyasası Araştırma Raporu", hem işgücü arzına ilişkin bazı değerlendirmeleri, hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız

koordinatörlüğünde Kurumumuz personeli aracılığıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri içermektedir. Ayrıca; İşgücü Piyasası Araştırma Raporu Sayın Valimizin Başkanlığında gerçekleştirilen İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu toplantılarında; yerel düzeyde yapılacak mesleki eğitim programlarının belirlenmesinde kullanılan temel kaynaklardandır.

Bu itibarla İşgücü Piyasası Araştırma çalışmasının İŞKUR ailesi ve diğer tüm kullanıcılar için hayırlı olmasını diler, bu çalışmaya destek veren başta Sayın Valimiz olmak üzere, tüm kurum ve kuruluşların yanı sıra emeği geçen personelimize ve kıymetli vakitlerini ayırarak Bilgi Formumuzu dolduran tüm işverenlerimize teşekkür ederim.

Arif AY
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ i
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 6
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 12
İKİNCİ BÖLÜM 14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 14
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM 15
İşyeri Verileri 16
Mevcut İstihdam 28
AÇIK İŞLER 32
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 41
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 45
SONUÇ 51
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 55

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018) 6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 10
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 11
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 12
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 16
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri 22
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları 26
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar 27
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 28
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 29
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 31
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı 33
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 38
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 38
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 39
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 40
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 41
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 42
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 43
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 45
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 46
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 47
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 48
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 48

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)..... 5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018) 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018) 13
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı 17
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı 18
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu..... 19
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 19
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı..... 21
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu 22
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%) 23
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)..... 24
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı 24
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 27
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı..... 31
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 32
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 34
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 35
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 35
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu 36
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 37
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 43
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 44
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı..... 49
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi 50

KISALTMALAR

İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Ankara İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 8011 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 18 sektörde örneklemle yapılmıştır. Ankara ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 571.408 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 416 bin 534 çalışan erkeklerden, 154 bin 875 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Ankara ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Profesyonel Meslek Mensupları mesleklerdir.

Ankara ilinde açık iş oranı yüzde 1 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Ankara ili açık iş oranı bakımından 0,5 puanlık farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 13,3 ile Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 1.375 kişilik açık iş mevcuttur. Ankara ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Hizmet ve Satış Elemanları, Profesyonel Meslek Mensupları, Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslekleridir. İl genelinde açık işlerin her 2'sinden 1'i için Lise ve üstü eğitim düzeyinde talep edilmiştir.

Ankara ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Ankara ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Garson (Servis Elemanı) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise Beden İşçisi (Genel) mesleği takip etmektedir. Eleman teminde

güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Ankara ilinde işverenlerin yüzde 15,7'si istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,9 iken bu oran Ankara ilinde ülke geneline yakın olup yüzde 4,6'dır.

Ankara ilinde işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşvikin Asgari Ücret Desteği olduğunu belirtmiştir. Ayrıca İşverenlerin yüzde 64'ü, İŞKUR'un Yeni Alım Yapılacak Çalışanlar İçin Sigorta Ve Prim Desteği konusunda desteklemesini istemektedir.

İşverenlerin yüzde 21,9'u teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 29,9'u ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. Sektörel açıdan bakıldığında ise; Ankara ilinde; Bilgi ve İletişim, İmalat, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Su temini kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, sektörlerinde ise işverenlerin teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını en çok savunan sektörlerdir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Ankara İli İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Ankara işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Ankara İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Ankara ilinde 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Ankara ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

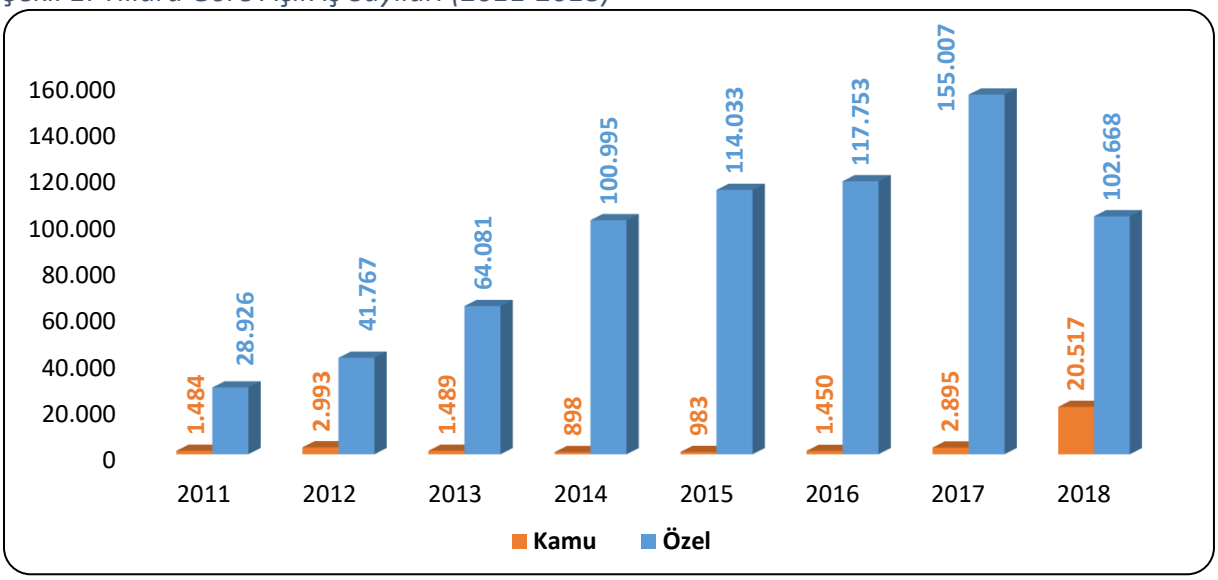

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında 28 bin 926 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde 102 bin 668 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde 2017 yılı hariç yaklaşık oranda bir artış göstermiştir. 2011 yılından itibaren 2016 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2017 yılı itibariyle alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 32,5 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	60.064
Temizlik Görevlisi	9.647
Garson (Servis Elemanı)	6.868
Satış Danışmanı / Uzmanı	6.017
Güvenlik Görevlisi	5.944
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	5.051
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	4.192
Makineci (Dikiş)	3.347
Konfeksiyon İşçisi	2.672
Büro Memuru (Genel)	2.113

Kaynak: İŞKUR

Ankara ilinde 2018 yılında 123 bin 185 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 60 bin 064 açık iş ile Beden İşçisi (Genel)mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 48,8'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Garson (Servis Elemanı) meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık bazda 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

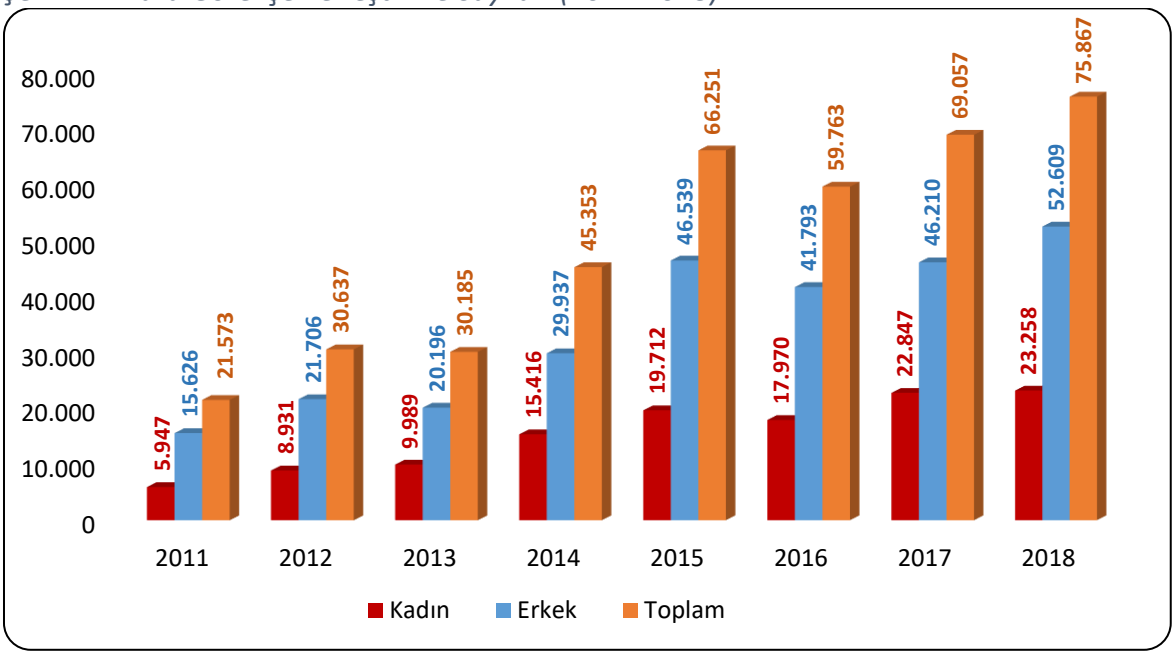

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı 21 bin 573 olan Ankara ilinde işe yerleştirilenlerin 15 bin 626'sı erkek, geri kalan 5 bin 947 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2015 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 66 bin 251 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2018 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 30,7'si kadınlardan oluşmuştur. İşe yerleştirilen kadın sayısı 2016 yılı hariç yıllar içerisinde artarak sadece 2018 yılında 23 bin 258 kişi olmuştur.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	19.478	9.855	29.333
Temizlik Görevlisi	2.918	2.615	5.533
Güvenlik Görevlisi	3.121	570	3.691
Satış Danışmanı / Uzmanı	1.533	1.544	3.077
Turizm Ve Otelcilik Elemanı	2.039	898	2.937
Garson (Servis Elemanı)	1.735	1.047	2.782
Konfeksiyon İşçisi	689	1.229	1.918
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	510	1.054	1.564
Kasiyer	452	866	1.318
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	464	587	1.051

Kaynak: İŞKUR

Ankara ilinde 29.333 kişilik işe yerleştirmeyle Beden İşçisi (Genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 38,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Güvenlik Görevlisi meslekleri takip etmektedir. Erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) ve Güvenlik Görevlisi mesleklerinde işe yerleştirilirken, kadınlar ise en çok Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş

aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

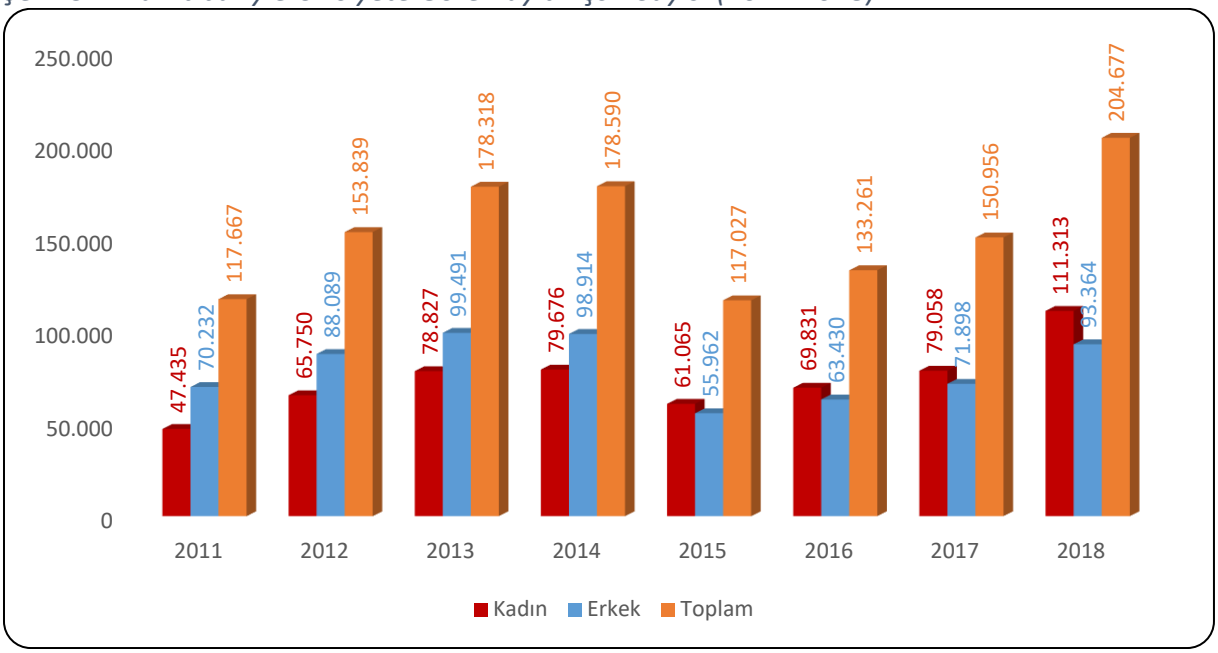

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Ankara ilinde İŞKUR'a kayıtlı 117 bin 667 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 70 bin 232'si erkek, 47 bin 435'i ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 204 bin 677 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. 2011 ve 2014 yılları itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısındaki önemli artıştır. 2011 yılında Ankara'da 47 bin 435 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında önemli ölçüde artarak 111 bin 313'e yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Ankara ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 mesleğin başında Temizlik Görevlisi mesleği yer almakta olup bu meslekte Ankara ilinde Kuruma kayıtlı 27 bin 058 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Ankara ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %34'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi, Satış Danışmanı / Uzmanı ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi, Büro Memuru, Satış Danışmanı / Uzmanı ve Sekreter gibi mesleklerin yanı sıra Reyon Görevlisi ve Çaycı gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	300	6.018	3.429	9.447
2012	419	10.698	4.950	15.648
2013	292	8.911	3.256	12.167
2014	200	8.701	1.842	10.543
2015	377	14.690	3.639	18.329
2016	241	7.846	1.714	9.560
2017	260	6.104	988	7.092
2018	248	4.707	1.001	5.708

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları 2013 yılına kadar azalma eğilimi gösterirken sonrasında ise artış göstermiştir. 2018 yılında ise düzenlenen 248 mesleki eğitim kursuna 5 bin 708 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 1.001'i erkek, 4 bin 707'si kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak

işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında kursiyerlerin yüzde 82,5'inin kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Aşçı Yardımcısı	Vinç Operatörü	Aşçı Yardımcısı
Pastacı Yardımcısı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Pastacı Yardımcısı
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Elektrik Tesisatı Ve Pano Montörü Teknisyeni	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Saç Bakım Ve Yapımcısı	Askı-Paketleme Ve İstifleme İşçisi(Metal)	Saç Bakım Ve Yapımcısı
Vinç Operatörü	Pastacı Yardımcısı	Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı
Düz Dikiş Makineci	Metal Doğramacı	Bilgisayar Destekli Muhasebe Görevlisi
Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı	Aşçı Yardımcısı	Kadın İş Giysileri Dikimi Elemanı
Bilgisayar Destekli Muhasebe Görevlisi	Bilgisayarlı Makine İmalatı / Bilgisayarlı Nümerik Kontrol (Cnc / Nümerik Kontrollü Makineler (Cnc) Teknisyeni	Düz Dikiş Makineci
Müşteri Hizmetleri Satış Ve Hizmet Yetkilisi	Aşçı Yamağı (Çırağı)	Müşteri Hizmetleri Satış Ve Hizmet Yetkilisi
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Aşçı Yardımcısı, Pastacı Yardımcısı ve Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın katılımcının olduğu kurslar ise Aşçı Yardımcısı, Pastacı Yardımcısı ve Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Vinç Operatörü, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı ile Elektrik Tesisatı Ve Pano Montörü Teknisyeni mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	108	69	154	223
2012	343	487	460	947
2013	384	689	836	1.525
2014	169	468	421	889
2015	2.056	3.139	2.901	6.040
2016	6.039	7.503	7.227	14.730
2017	5.413	9.203	7.174	16.377
2018	4.656	10.285	7.310	17.595

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2011 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. 2014 yılı haricinde; yıllar itibariyle İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısı artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri ve tecrübe kazandırdığını ve işgücü piyasasınında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2018 yılında 4 bin 656 program düzenlenmiş olup toplam 17 bin 595 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 58,5'i kadınlardan, yüzde 42,5'i ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Elemanı (Perakende)
Satış Elemanı (Perakende)	Garson (Servis Elemanı)	Satış Danışmanı / Uzmanı
Konfeksiyon İşçisi	Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi	Konfeksiyon İşçisi
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Perakende Satış Elemanı (Gıda)
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Güvenlik Görevlisi	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Et Ve Et Ürünleri İşlemecisi	Cnc Torna Tezgahı Operatörü	Büro Memuru (Genel)
Büro Memuru (Genel)	Turizm Ve Otelcilik Elemanı	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş
Garson (Servis Elemanı)	Reyon Görevlisi	Makineci (Dikiş)
Makineci (Dikiş)	Konfeksiyon İşçisi	Hemşire

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Ankara ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi Satış Danışmanı / Uzmanı ve Market Elemanı mesleklerinde düzenlenmiştir. Bu mesleklerden ilk ikisi, hem kadın hem de erkek katılımcılar için ilk iki sırada yer almaktadır. 3. Meslek ise kadınlarda aynı iken erkeklerde Garson(Servis Elemanı) olarak değişiklik göstermektedir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	9	545	601	1146
2012	16	587	518	1105
2013	1	75	50	125
2014	5	256	168	424
2015	17	330	258	588
2016	38	412	523	935
2017	112	1254	1321	2575
2018	185	1828	1669	3497

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 185 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2018 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı sayısı 2017 yılına göre yüzde 35,8 daha fazladır. Programa 2018 yılında 1.828'si kadın, 1.669'u erkek olmak üzere toplam 3 bin 497 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

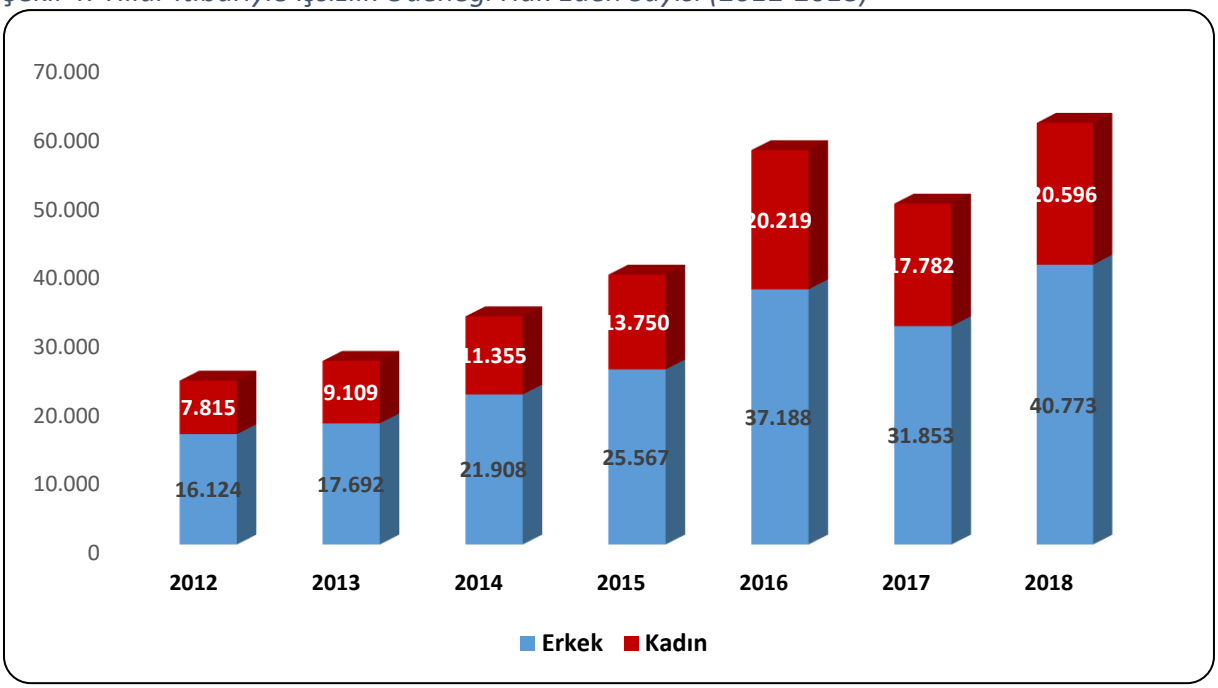

Kaynak: İŞKUR

Ankara ilinde 2018 yılında yüzde 33,6'sı kadın olmak üzere 40 bin 773 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2018 yılında 2017 yılına göre yüzde 23,6 oranında artış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Ankara ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma

kapsamında Ankara ilinde 8 bin 001 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 571 bin 408 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Ankara ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8'de Ankara ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşletme Sayısı
İmalat	1840
Toptan ve perakende ticaret	1535
İnşaat	1311
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	626
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	560
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	482
Eğitim	365
Ulaştırma ve depolama	296
Bilgi ve iletişim	265
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	260
Diğer hizmet faaliyetleri	144
Gayrimenkul faaliyetleri	82
Madencilik ve taş ocakçılığı	72
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	70
Finans ve sigorta faaliyetleri	37
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	33
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	26
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	8
Genel Toplam	**8011**

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Ankara ilindeki çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 23'ü İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 30,9 seviyesinde olup Türkiye genelinde de bu sektör birinci sırada yer almıştır. Bu durumda Ankara ilinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. İmalat sektöründen sonra en fazla sayıda işletme Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 19,1 iken Ankara ilinde Toptan ve

Perakende Ticaret sektörünün payı yüzde 19,2 düzeyindedir ki bu oran Türkiye geneli oran ile çok yakındır. Ankara ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin yüzde 60'ından fazlası İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

Hem Türkiye geneli sektörlerde hem de Ankara ili sektörlerde en az işletme Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken hem Ankara ili hem de Türkiye genelinde yalnızca 20 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

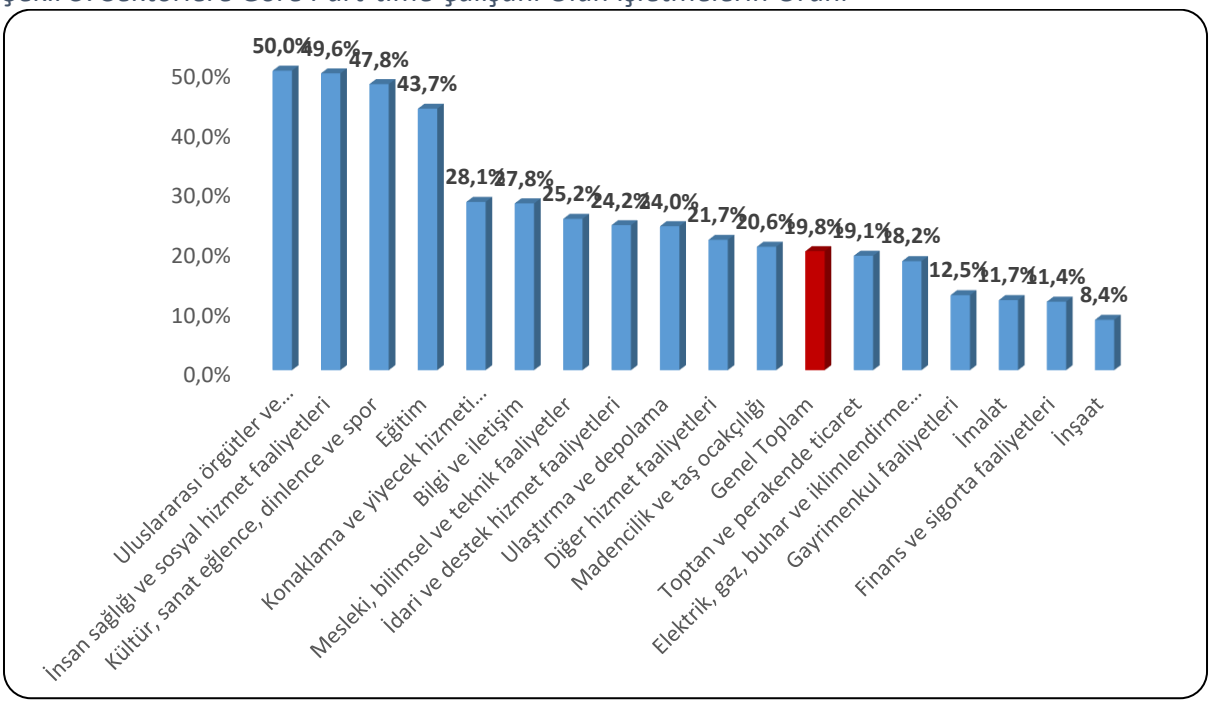

Kaynak: İPA 2019

Ankara ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 19,8 olarak gerçekleşmiştir. Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin yüzde 50'sinde part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışma açısından ikinci sırada İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin yüzde 49,6'sında part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 47,8 ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor yer almaktadır. Bu sektörlerde bulunan işletmelerde part-time çalışan oranın diğer sektörlere çok yüksek olmasının sebebi, ilgili sektörlerin part-time çalışmaya uygun olmasıdır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 45,9'unda part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı

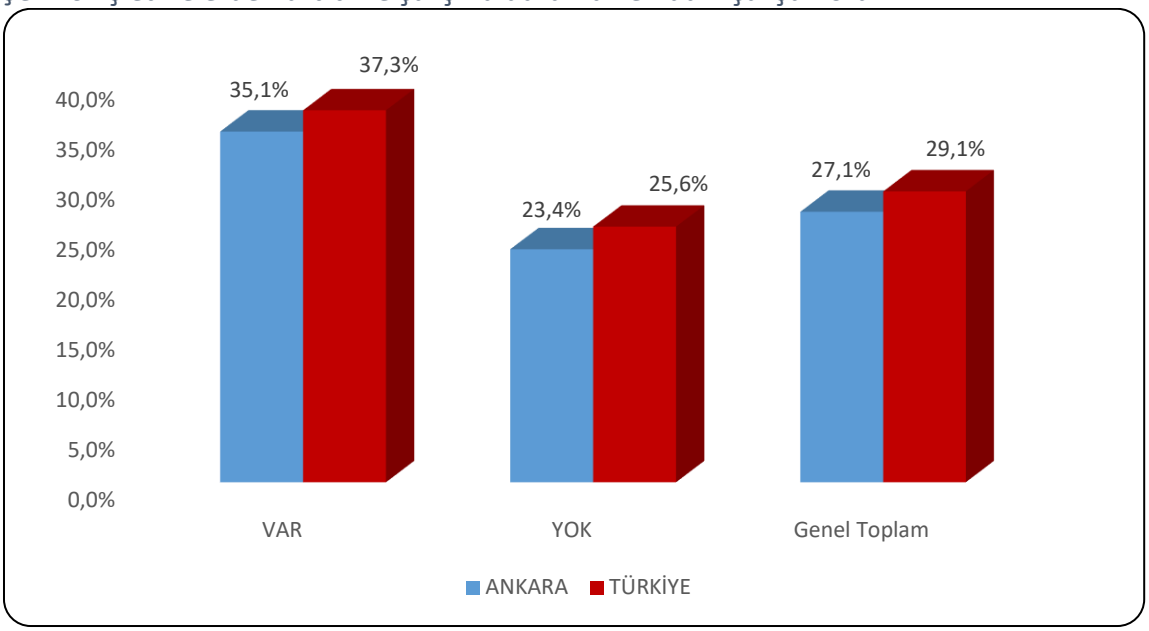

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,1'ini kadınlar oluşturmaktayken Ankara ilinde bu oran yüzde 27,1 olarak gerçekleşmiştir. Ankara ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 23,4 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 35,1 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,6 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 37,3 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Ankara ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

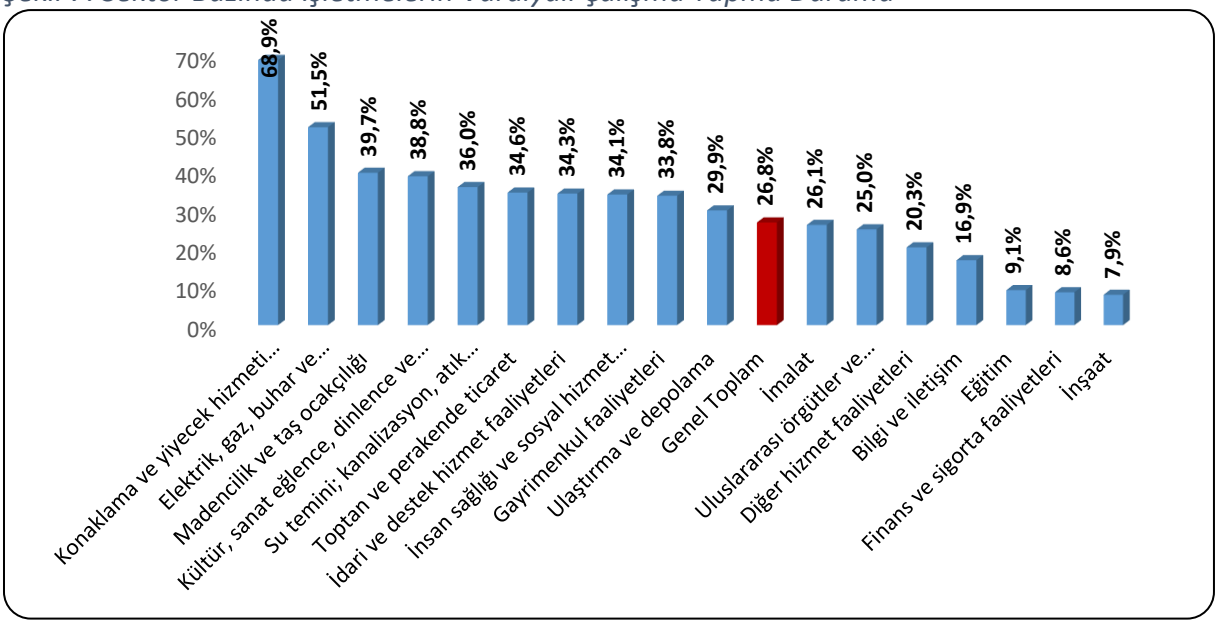

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde işletmelerin yüzde 26,8'inde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 33,2 seviyesindedir. Ankara ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işletmeler Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Kültür sanat, eğlence dinlence ve spor ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde görülmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işletmelerin ilk iki sektörlerde yarıdan fazlasında vardiyalı çalışma söz konusudur. İnşaat sektörü ise yüzde 7,9 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

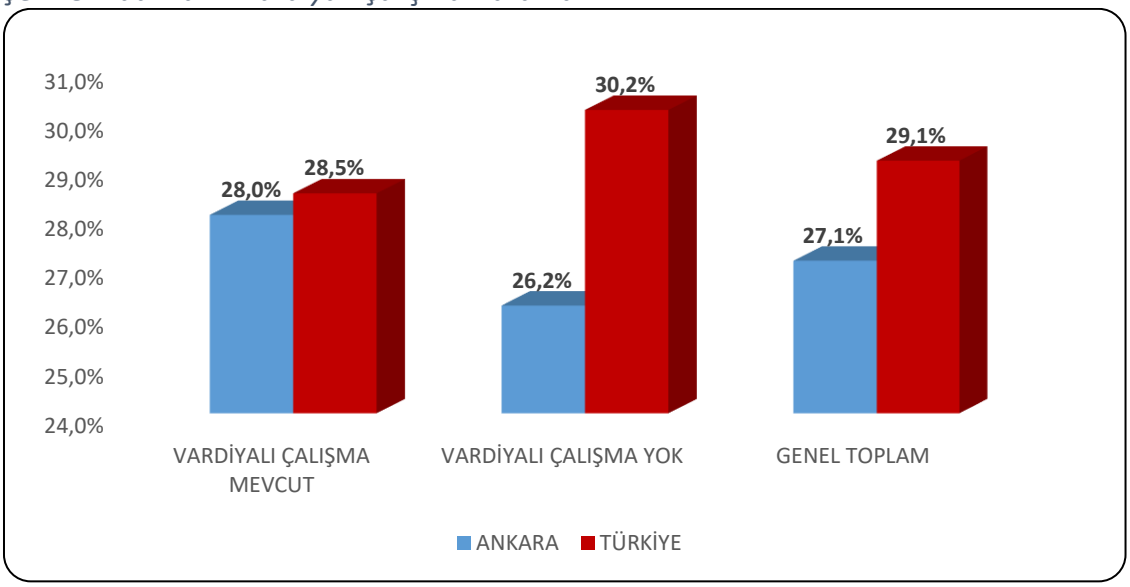

Kaynak: İPA 2019

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8'de söz konusu eğilime zıt yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Ankara ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla daha azdır. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların yüzde 28'i kadın, yüzde 72'si ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 26'2 düşmekmetedir. Oranların birbirine yakın olması Ankara ili genelinde vardiyalı çalışmanın kadın çalıştırmaya lehine bir etkisi oldupu ama çokta bir fark oluşturmadığı gözlemlenmektedir. Bu işletmelerde erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Ankara ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların sadece yüzde 27,1'inin kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 10 çalışandan yaklaşık 3'ü kadınlardan oluşmakta olup, bu da Türkiye ortalamasına benzer bir değerde gözlemlenmektedir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 1,7 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Ankara ilinde ters yönde işlemektedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

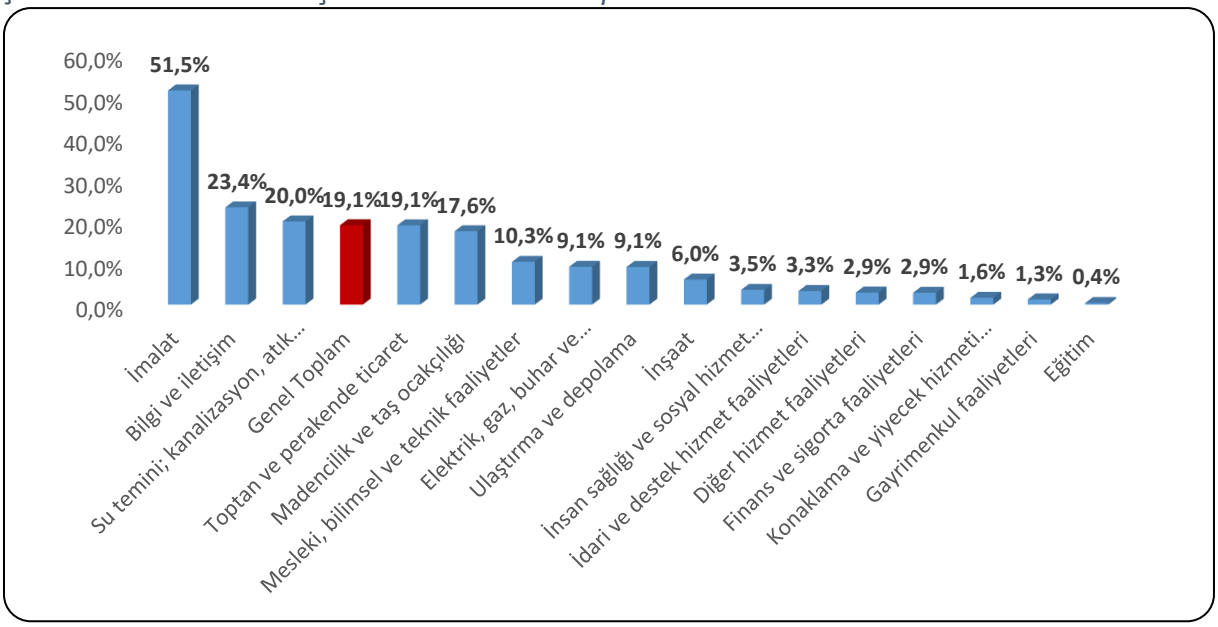

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilindeki işletmelerin yüzde 19,1'inde ihracat yapılmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 51,5'i ihracat yapmakta, ikinci sırada ise Bilgi ve iletişim sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör dışında Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe ihracat yapan işletme oranı anlamında Ankara ili ortalamasına göre daha yüksek seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 25,4'ü ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 57,1 ile İmalat ve yüzde 33,3 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İşletme sayısı bakımından imalat sektörünün payı yüzde 23 ile hem işletme sayısı bakımından hem de ihracat yapan işletme oranında ilk sırada yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin ihracat yapma oranının diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Ankara ilinde işletmelerin yüzde 12,9'u e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9'da sonuçların dağılımı görülmektedir.

Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması	88,7%
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması	7,2%
E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği	6,4%
Finansman yetersizliği	5,8%
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması	3,9%

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde e-ticaret yapmayan işletmelerin çok büyük bir çoğunluğu neden olarak Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmamasını göstermiştir. İkinci sırada ise Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13,4 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmaması gelmektedir.

Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

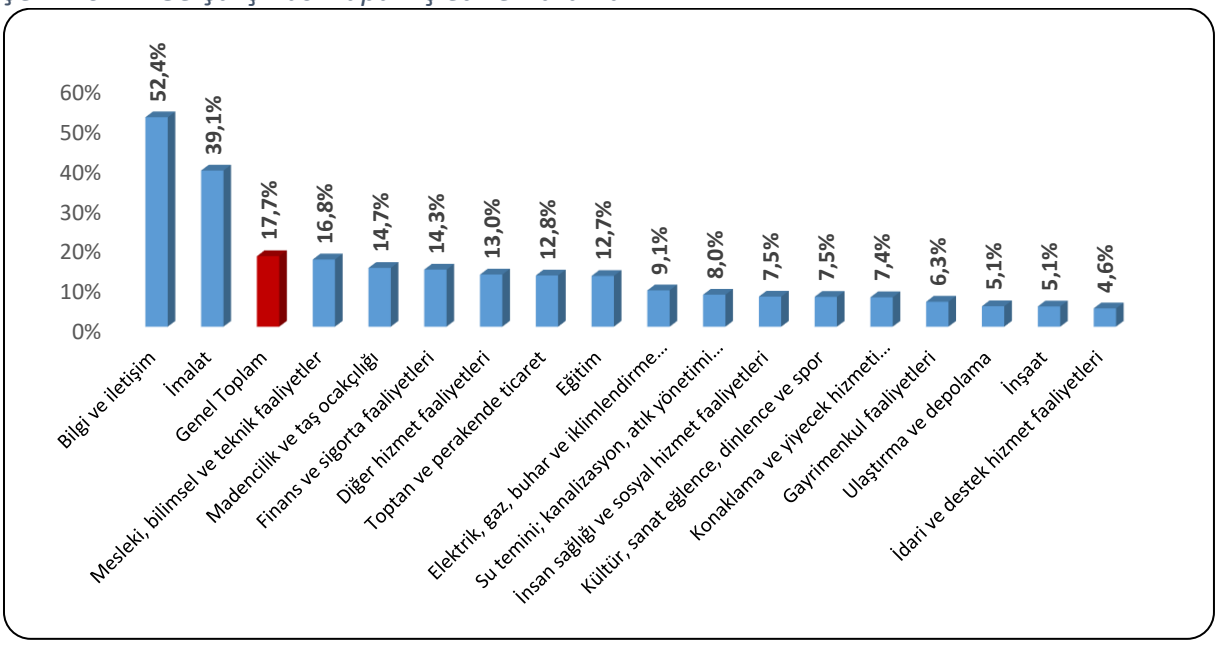

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde 18 sektörden 17 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Bilgi ve İletişim sektöründe bulunan firmaların yarısından fazlası(yüzde 52,4) Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 39,1'i Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Bu iki sektörler Ankara ili geneli ortalamanın çok üstünde Ar-Ge faaliyetinde bulunmaktadırlar. Bu sebepten kalan diğer tüm sektörler Ankara ilinin ortalamasının altında

kalmaktadır. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 17,1'i Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Bu değer Ankara ili değerine çok yakındır ve Ankara ilinde en fazla Ar-Ge yapan ilk iki sektörler Türkiye genelinde de aynı olup; yüzde 41,7 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 34,3 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır. Ankara ilinde en fazla işletme İmalat sektöründe olmasına karşın Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 39,1 ile il ortalamasının üstünde ama ikinci sırada yer almaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)

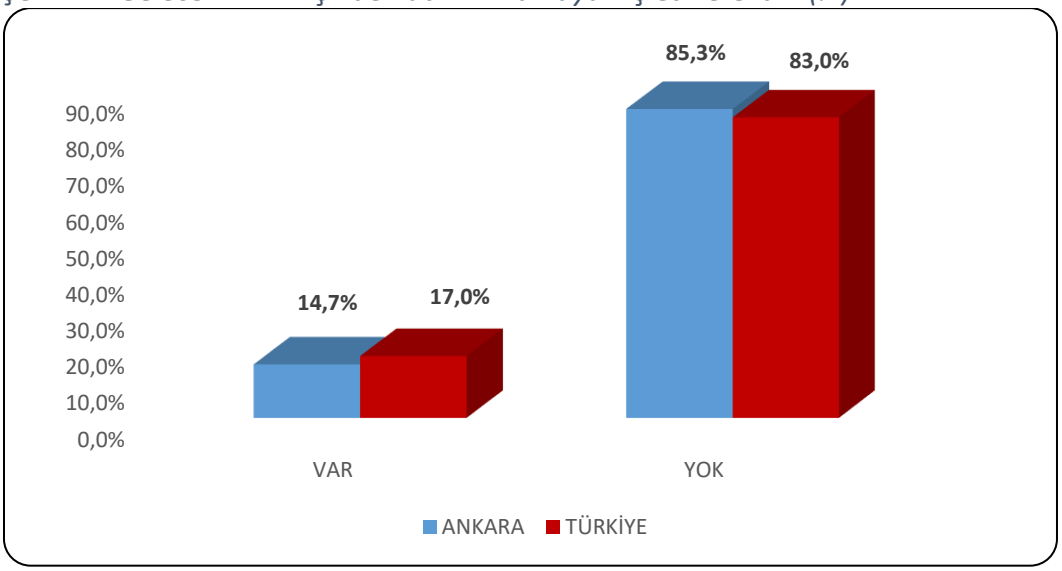

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 14,7'si gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 17 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

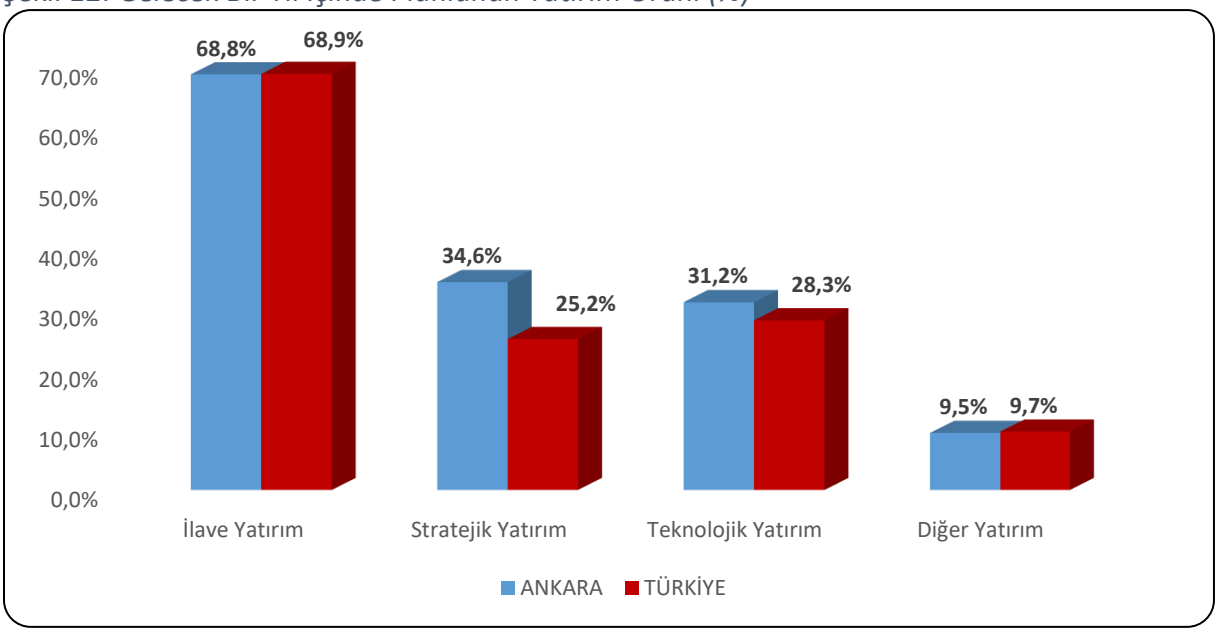

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Ankara ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 68,8'i ilave yatırım, yüzde 34,6'sı stratejik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 68,9'u ilave yatırım, yüzde 28,3'ü teknolojik yatırım, yüzde 25,2'si stratejik yatırım ve yüzde 9,7'si ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

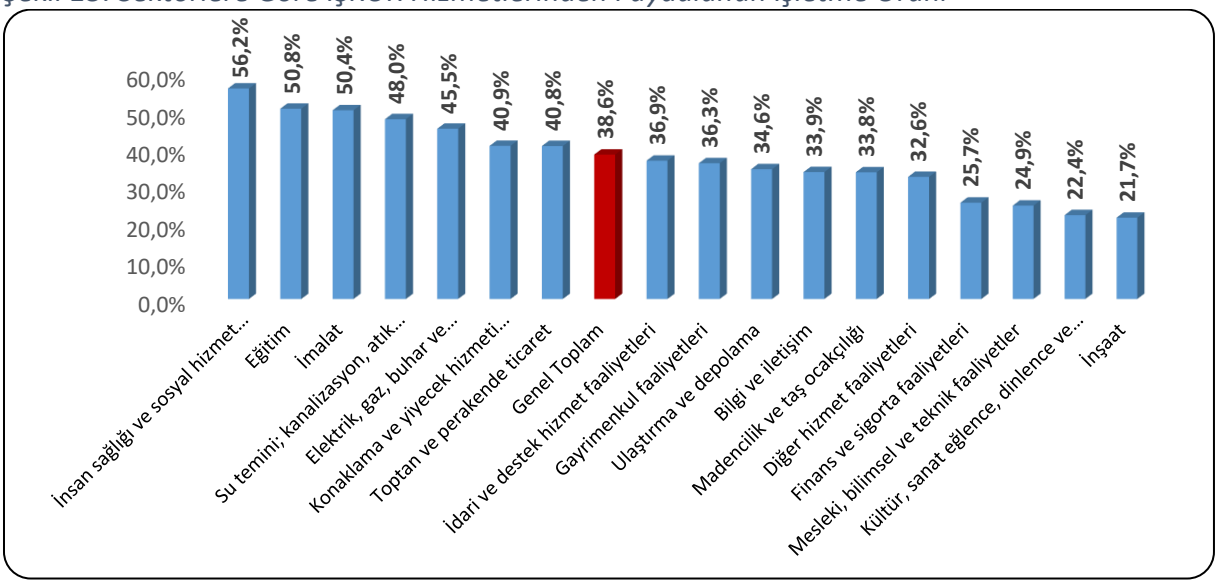

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 53,3

seviyesindedir. Ankara ilinde bulunan 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 38,6'sı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Ankara ili için Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

Ankara ilinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin yüzde 56'2 si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İkinci sırada ise yüzde 50,8 ile Eğitim sektörü yer almaktadır. Üçüncü sırada ilin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan İmalat sektörü bulunmakta ve oranı il geneli olan yüzde 38,6'nın üzerinde yüzde 50,4 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
İmalat	1,5%	28,0%	81,4%	26,4%	3,8%	1,5%	17,4%
Toptan ve perakende ticaret	1,1%	24,5%	75,2%	32,8%	2,2%	1,1%	29,2%
İnşaat	0,0%	21,9%	63,5%	25,5%	3,6%	1,5%	22,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3,3%	24,7%	73,3%	27,3%	0,7%	1,3%	28,0%
Eğitim	0,8%	18,8%	56,3%	33,6%	3,1%	0,8%	22,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2,7%	38,9%	71,7%	25,7%	2,7%	4,4%	31,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	22,0%	69,3%	49,6%	0,8%	0,0%	24,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1,3%	23,8%	53,8%	45,0%	2,5%	0,0%	22,5%
Ulaştırma ve depolama	1,1%	14,8%	83,0%	26,1%	0,0%	1,1%	12,5%
Bilgi ve iletişim	0,0%	16,7%	52,4%	46,4%	0,0%	0,0%	26,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	2,2%	26,7%	53,3%	44,4%	0,0%	4,4%	15,6%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	24,1%	65,5%	34,5%	3,4%	0,0%	13,8%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	26,1%	73,9%	4,3%	4,3%	0,0%	21,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	6,7%	80,0%	33,3%	0,0%	0,0%	20,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	6,7%	26,7%	60,0%	13,3%	6,7%	0,0%	46,7%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	33,3%	91,7%	8,3%	0,0%	0,0%	8,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	33,3%	77,8%	22,2%	11,1%	0,0%	22,2%
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**1,3%**	**25,1%**	**72,4%**	**30,7%**	**2,6%**	**1,3%**	**23,1%**

Kaynak: İPA 2019

İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerin yüzde 72,4'ü İŞKUR'dan Eleman Talebinde bulunmuştur. İşletmelerin 30,7'si İşbaşı Eğitim Programı hizmetinden yararlanırken yüzde 25,1'i ise Danışmanlık ve Yönlendirme kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır.

Çalışma kapsamında Ankara ilinde en fazla işletme sayısına sahip sektör olan İmalat sektöründe işverenlerin yüzde 81,4'ü İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuş, yüzde 28'i Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetimizden yararlanmış ve yüzde 26,4'ü ise İşbaşı Eğitim Programından son bir yıl içerisinde yararlanmıştır. Sektör bazında işverenlerin son bir yıl

içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da bulunmaktadır.

Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar

Desteklenmesi İstenen Alanlar	İşletme Oranı
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği	64,2%
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği	59,1%
İşe Uygun Eleman Temini	50,2%
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması	20,1%
İşbaşı Eğitim Programı	18,6%
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi	9,2%
Genel Toplam	**100,0%**

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenlerin yüzde 64,2'si yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği cevabını vermiştir. Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği ikinci sırada yer alırken, sonrasında ise İşe uygun eleman temini seçeneği işaretlenmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

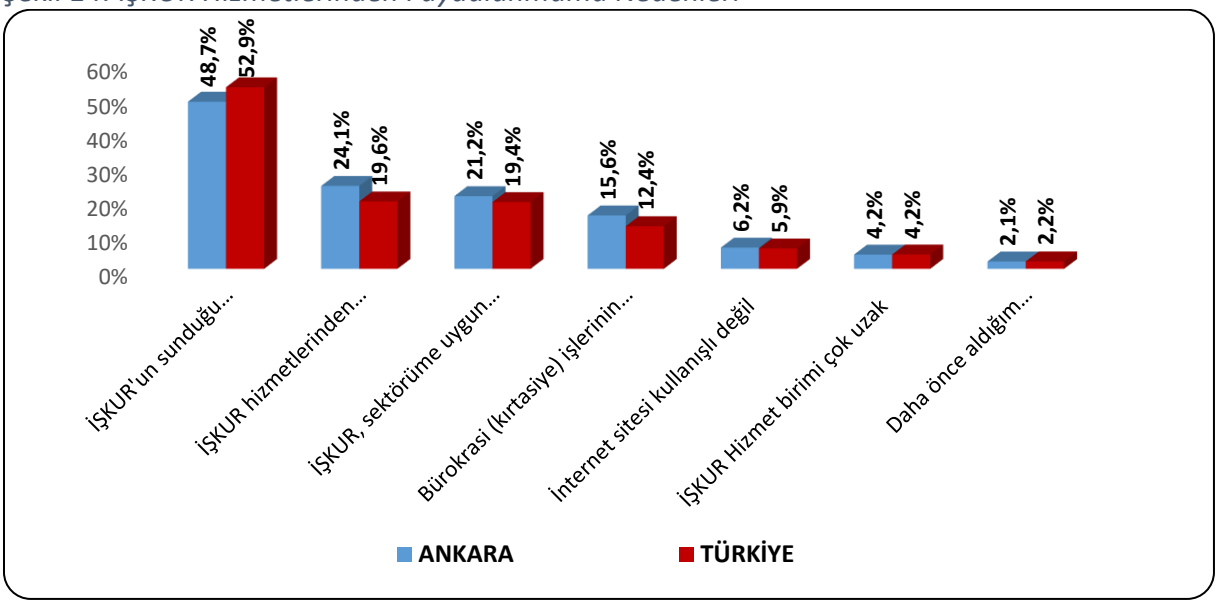

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 48,7 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 24,1 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması ve yüzde 21,2 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Ankara ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 52,9 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR

hizmetlerinden faydalanmıyorum diye işverenlerin oranı Ankara iline göre daha yüksek seviyededir. Ankara ilinde ise İŞKUR Hizmet biriminin uzak olmasından ötürü İŞKUR hizmetlerinden faydalanamıyorum diyen işverenlerin oranı Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir.

Mevcut İstihdam

Ankara ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Ankara ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 571 bin 408 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 416 bin 534 erkek çalışan ve 154 bin 875 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	24.278	118.188	142.466
Toptan ve perakende ticaret	27.666	66.050	93.716
İnşaat	5.220	53.569	58.789
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	18.008	38.557	56.566
Ulaştırma ve depolama	10.583	30.727	41.310
Eğitim	22.065	12.388	34.454
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	7.639	19.521	27.160
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	13.866	8.932	22.797
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	7.240	15.540	22.779
Bilgi ve iletişim	5.437	12.363	17.800
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1.892	12.450	14.342
Diğer hizmet faaliyetleri	5.507	6.844	12.352
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.124	10.113	11.237
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1.351	4.569	5.920
Finans ve sigorta faaliyetleri	1.678	1.957	3.634
Gayrimenkul faaliyetleri	897	2.513	3.410
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	177	1.795	1.972
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	246	458	704
Genel Toplam	**154.875**	**416.534**	**571.408**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Ankara ilinde çalışanların yarısından fazlası İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörlerinde istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yüzde 51,6'sı bu iki sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör Toptan ve Perakende ticaret sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 17,9'u Toptan ve Perakende ticaret sektöründe çalışmaktadır. Ankara ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise Eğitim sektörüdür. Eğitim sektöründe çalışanların yüzde 64'ü kadınlar oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Eğitim ve Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Profesyonel Meslek Mensupları	43.343	56.688	100.031
Hizmet Ve Satış Elemanları	29.710	62.405	92.116
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	24.918	63.483	88.401
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	4.637	72.536	77.173
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	14.051	56.194	70.245
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	28.326	36.455	64.781
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	3.454	51.007	54.461
Yöneticiler	6.305	16.611	22.916
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	130	1.154	1.284
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0	0
Genel Toplam	**154.875**	**416.534**	**571.408**

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu Profesyonel Meslek Mensuplarıdır. Toplam çalışanlar içerisinde Profesyonel Meslek Mensupları oranı yüzde 17,5 seviyesindedir. Ankara ilindeki kadın çalışanların yüzde 28'i; erkek çalışanları ise yüzde 13,6'sı bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Hizmet Ve Satış Elemanları yer almakta ve toplam çalışanların yüzde 16,1'i bu meslek grubunda istihda edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 15,5 oran ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır.

Ankara ilinde Profesyonel Meslek Mensupları en fazla kadın çalışan sayısına sahip meslek grubudur. Erkek çalışan sayısının en fazla olduğu meslek grubu Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlardır.

Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	Büro Memuru (Genel)	Güvenlik Görevlisi
Güvenlik Görevlisi	Satış Danışmanı / Uzmanı	Temizlik Görevlisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	Kasiyer	Satış Danışmanı / Uzmanı
Büro Memuru (Genel)	Sekreter	Şoför-Yük Taşıma
Şoför-Yük Tasıma	Hemşire	Büro Memuru (Genel)
Garson (Servis Elemanı)	Satış Elemanı (Perakende)	Şoför (Yolcu Tasıma)
Şoför (Yolcu Tasıma)	Diğer Öğretmenler	Garson (Servis Elemanı)
Elektrik-Elektronik Mühendisi	Muhasebeci	Elektrik-Elektronik Mühendisi
Kasiyer	Büro İşçisi	Beden İşçisi (İnşaat)

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14'te ise Ankara ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Güvenlik Görevlisi meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek Temizlik Görevlisi, Büro Memuru(Genel) ve Satış Danışmanı / Uzmanı; Erkek çalışan sayısının ne fazla olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi meslekleridir.

Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

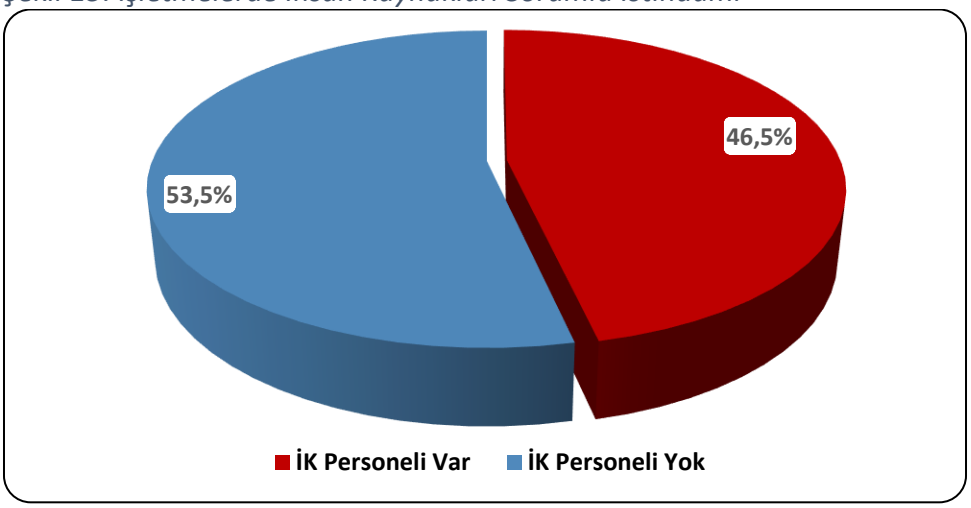

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15'te görüldüğü üzere Ankara ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yarısından fazlasında yüzde 53,5'inde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel bulunmaktadır. En çok işletmenin ve en çok çalışanın bulunduğu sektör olan İmalat sektöründe bu Ankara ili geneli oranına yakın olup yüzde 52,7'dir. Uluslararası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri sektörünün tamamında İnsan Kaynakları personeli bulunmaktadır. Finans Ve Sigorta

Faaliyetleri sektöründe yüzde 65,7 ve Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe ise yüzde 64 seviyesindedir.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

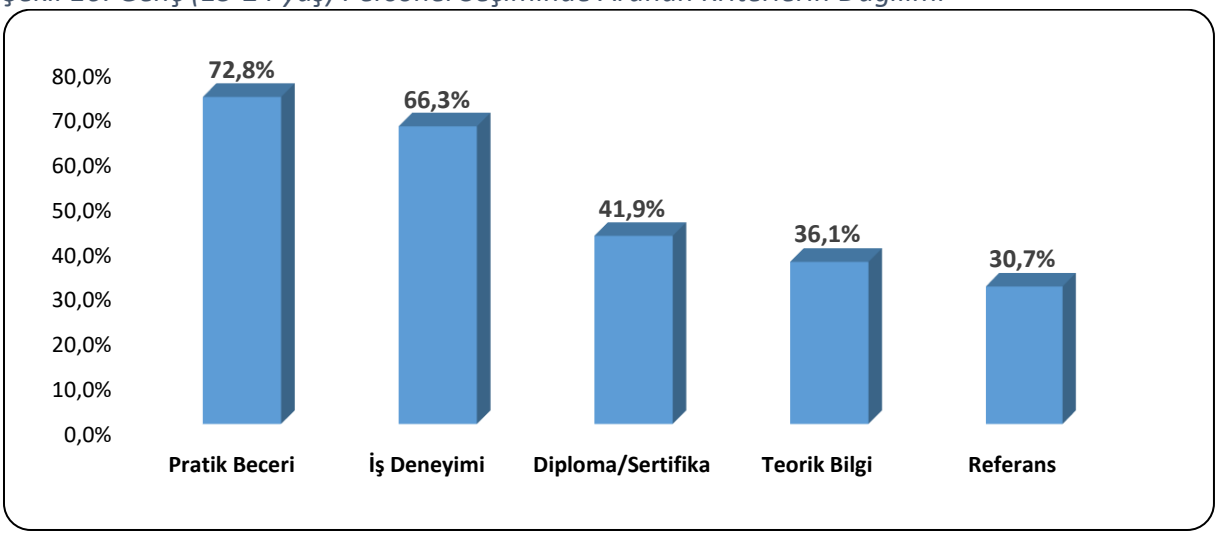

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde 20+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 72,8'i Pratik Beceri, yüzde 66,3'ü İş deneyimi ve yüzde 41,9'u ise Diploma/Sertifika aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen ilk üç kriter, Ankara ilinde olduğu gibi yüzde 72,6 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile İş Deneyimi ve yüzde 35,7 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yılki sonuçlarda göstermektedir ki Pratik Beceri kriteri hem Ankara ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterdir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmeOranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşletme Oranı
İmalat	1.604	1,1%	21,8%
Toptan ve perakende ticaret	1.311	1,4%	18,2%
Bilgi ve iletişim	392	2,2%	25,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	353	0,6%	13,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	338	1,2%	18,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	262	1,1%	24,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	249	1,1%	13,1%
Eğitim	220	0,6%	17,1%
İnşaat	208	0,4%	4,3%
Ulaştırma ve depolama	191	0,5%	14,6%
Finans ve sigorta faaliyetleri	145	3,8%	22,9%
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	108	13,3%	100,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	54	0,4%	10,9%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	49	0,3%	15,2%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	33	0,6%	10,4%
Gayrimenkul faaliyetleri	29	0,8%	8,8%
Madencilik ve taş ocakçılığı	6	0,1%	5,9%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	5	0,3%	12,0%
Genel Toplam	**5.557**	**1,0%**	**16,1%**

Kaynak: İPA 2019

Ankara ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 18 sektörde 5 bin 557 açık iş tespit edilmiştir. Ankara ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör İmalat sektörüdür. İmalat sektörü Ankara ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan sektördür. Toplam 5 bin 557 kişilik açık işin sayı olarak en fazla 1.604 kişilik açık iş talebi olması Ankara ili ortalamasının üzerinde yüzde 1,1 çıkmıştır. Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektöründen faaliyet gösteren tüm işletmeler açık iş talebinde bulunmuştur. Bu sektörde hem kurum ve kuruluşların hem de eleman sayısının az olmasından kaynaklı 108 kişiklik açık iş talebi ile imalat sektörünün çok üzerinde bir oran yüzde 13,3 ile birinci sırada yer almıştır. Açık iş oranlarının yüksek olduğu diğer sektörler sırasıyla Finans Ve Sigorta Faaliyetleri, Bilgi ve iletişim, Toptan Ve Perakende Ticaret ve Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'den de görüleceği üzere Ankara ilinde açık iş oranı yüzde

1 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Ankara ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının altındadır.

Ankara ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 16,1 inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

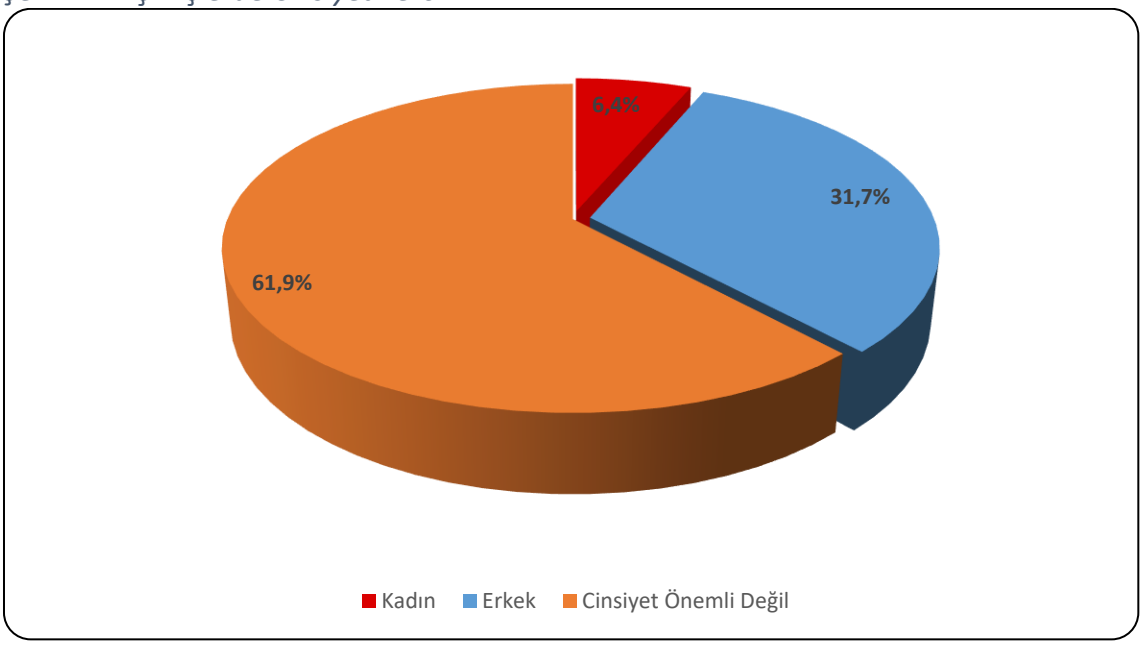

Kaynak: İPA 2019

Şekil 17'de Ankara ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Ankara ilinde işverenler açık işlerin yüzde 61,9'unda cinsiyetin önemli olmadığını belirtirken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 59,1 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,8 iken, Ankara ilinde yüzde 6,4 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 32,1'i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Ankara ilinde ise işverenlerin yüzde 31,7'si mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

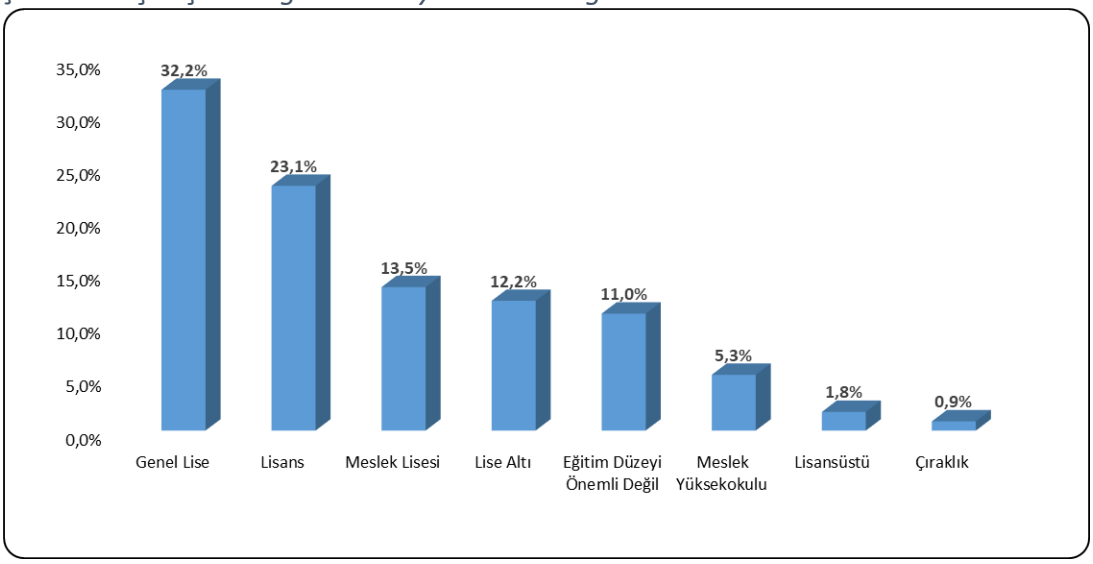

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Ankara ilindeki açık işlerin yüzde 32,2'sinde işverenler lise mezunlarını tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Açık işlerin yüzde 23,1'inde ise lisans mezunu talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

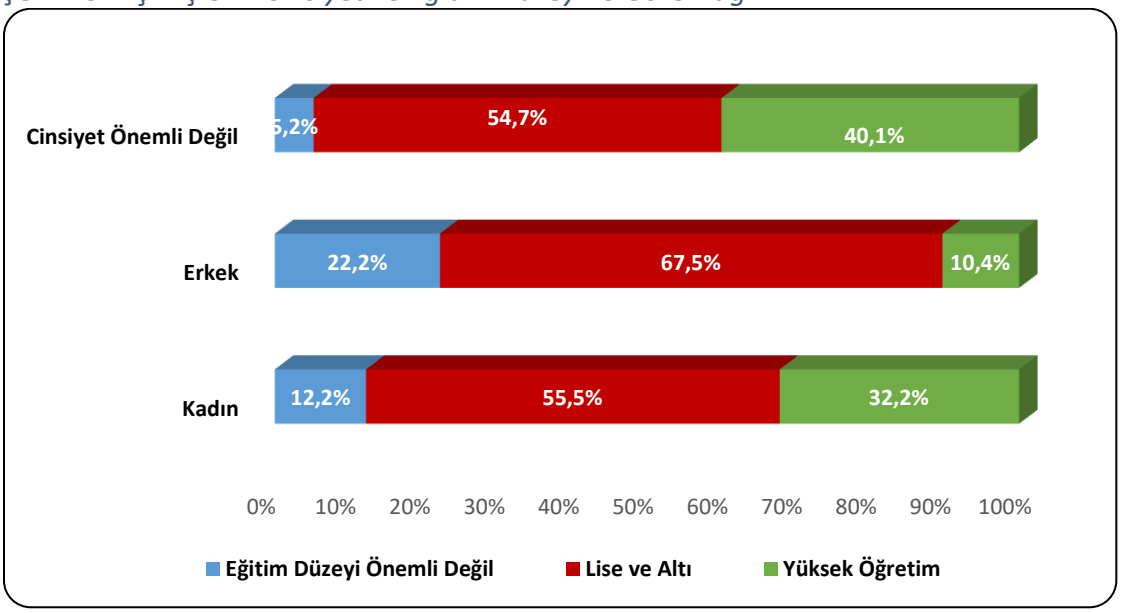

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 54,7 oranında lise altı eğitim düzeyi istenmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde yüzde 40,1 oranında yüksek öğretim seviyesi talep edilirken ve yüzde 5,2 oranında ise herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Erkeklerin

tercih edildiği açık işlerde yüzde 22,2 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 12,2 oranında eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

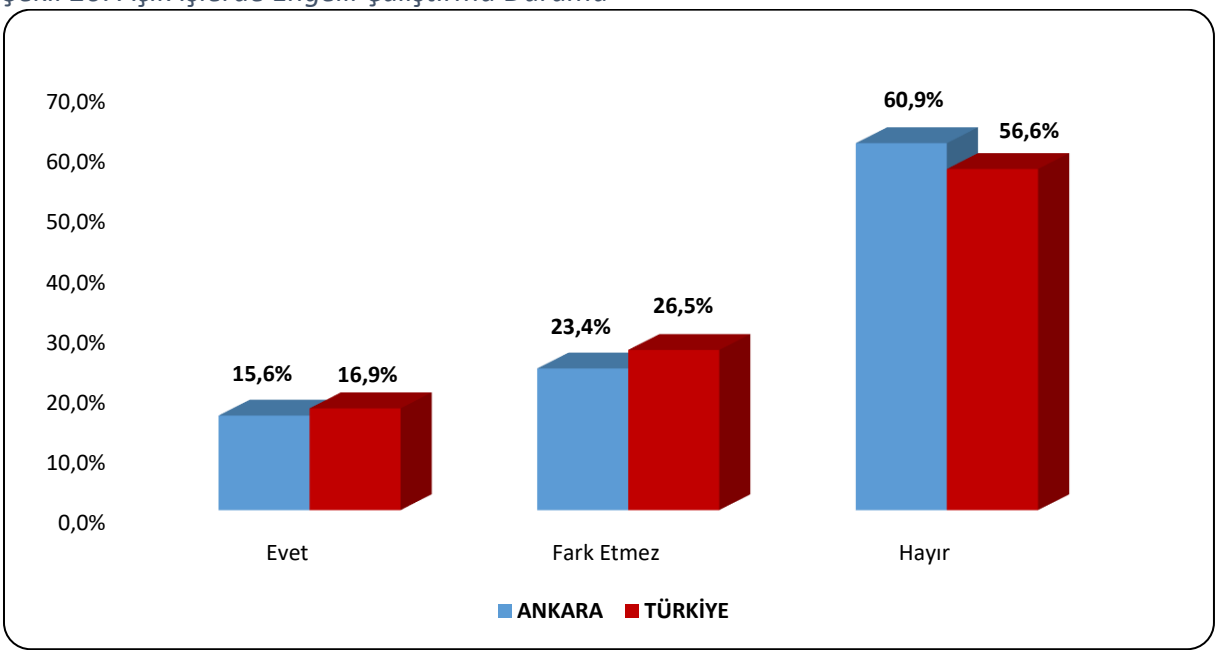

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Ankara ilinde mevcut açık işlerin yüzde 60,9 ile işverenler özellikle engelli tercih edeceklerini belirtmemiştir. İstihdam edeceğim kişi için engel durumu olup olmaması farketmez şeklinde yanıt verilen açık iş oranı yüzde 23,4 seviyesindedir. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede araştırma dönemindeki mevcut açık işlerin yüzde 15,6'sında engelli bireyler istihdam edilebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 16,9 oranında evet, yüzde 26,5 oranında farketmez denmiştir. Araştırma dönemindeki açık işlerin yüzde 43,4'ü için işverenler engelli tercih edebileceğini söylemiştir. Ankara ilinde Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha düşük oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

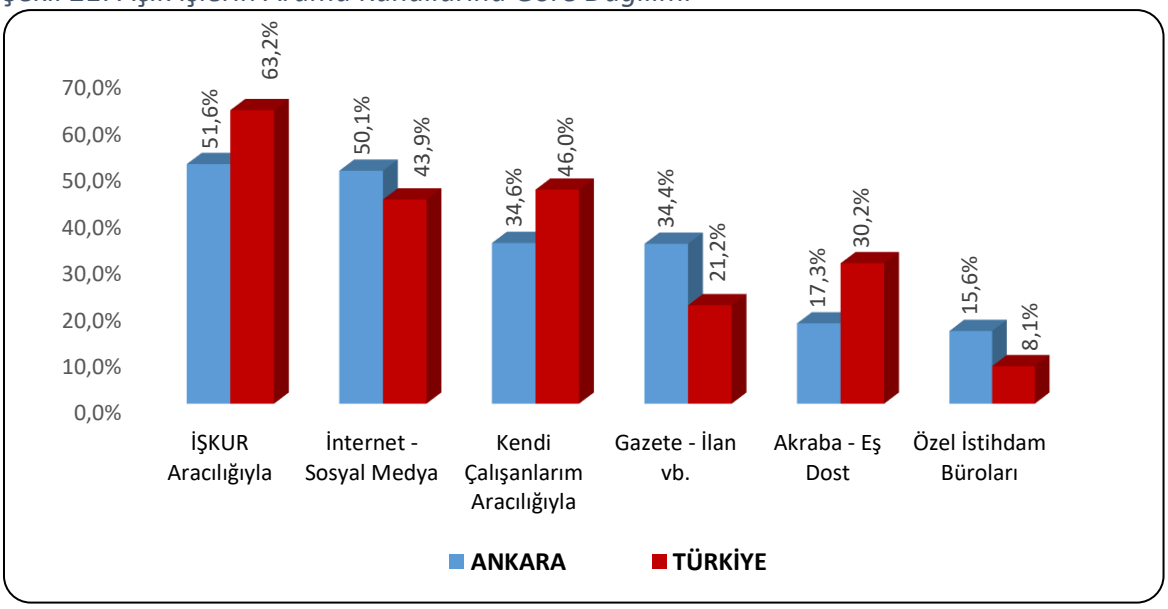

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Ankara ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Ankara ilinde 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 51,6 ile İŞKUR aracılığıyla aradığını görüyoruz. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 63,2 olarak gerçekleşmiştir. Ankara ilinde ikinci sırada yüzde 50,1 ile İnternet - Sosyal Medya arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 34,6 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	1	1	1	1
Takım Çalışması	3	3	3	2
İletişim ve İfade Yeteneği	2	5	2	3
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	6	2	6	4
Sorun Çözme ve İnsiyatif Alabilme	4	4	4	5
Analitik Düşünebilme	7	6	5	6
Bilgisayar Kullanımı	5	7	7	7
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	8	8	8	8
Yabancı Dil	10	10	9	9
Yenilikçi Düşünce Yeteneği	9	9	10	10

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde kadınlarda, erkeklerde ve cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerin hepsinde de Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ilk sırada yer almaktadır. Bu da Ankara ilindeki açık veren işletmelerin hepsi ilk olarak Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisine dikkat ettiğini gösteriyor. Ankara ilinde, Yabancı dil becerisi ile yenilikçi düşünce yeteneği becerileri araştırma dönemindeki açık işler için işverenler tarafından en az beceriler olmuştur.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Hizmet Ve Satış Elemanları	1.375	1,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	1.138	1,1%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	956	1,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	609	0,9%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	531	1,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	427	0,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	418	0,5%
Yöneticiler	90	0,4%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	15	1,1%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0,0%
Genel Toplam	**5.557**	**1,0%**

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler

içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 24,7'dir. İkinci sırada ise Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu bulunmaktadır.

Ankara ili için tespit edilen yüzde 1'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 1,5 ile Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubudur. Daha sonra ise Açık iş oranı bakımından sırasıyla Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Profesyonel Meslek Mensupları ve Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalısanları meslek grupları gelmektedir. Silahlı Kuvvetlerle İlgili Mesleklerine ait meslek grubuna ait işletmelerde hiç açık iş talebi olmamıştır.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Hizmet Ve Satış Elemanları	21,2%	29,9%	50,4%	50,8%	27,3%	4,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	8,0%	34,2%	74,2%	28,2%	38,3%	19,2%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	15,7%	45,0%	26,6%	68,2%	32,5%	31,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	26,9%	35,6%	45,6%	44,6%	42,9%	22,9%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	22,1%	32,4%	31,1%	57,6%	43,3%	15,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	9,0%	37,4%	82,6%	63,1%	25,9%	10,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	21,2%	24,9%	37,3%	68,2%	41,5%	3,9%
Yöneticiler	9,9%	20,5%	43,7%	66,1%	18,9%	3,8%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	69,2%	64,9%	23,6%	23,6%	57,7%	0,0%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**17,3%**	**34,4%**	**50,1%**	**51,6%**	**34,6%**	**15,6%**

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler yüzde 68,2 ile birinci sırada yer alıyorlar. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda en çok İnternet – Sosyal Medya arama kanalı tercih edilmekte iken Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek gruplarında en fazla Akraba-Eş Dost arama kanalı tercih edilmektedir.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Gözlük Çerçeve İmalatçısı	-	3	-	-	-	-	-	1	-	2
Satış Danışmanı / Uzmanı	4	8	3	2	9	1	5	6	-	7
Garson (Servis Elemanı)	8	6	7	1	10	3	5	4	9	2
Kasiyer	3	6	2	1	-	7	4	8	-	5
Temizlik Görevlisi	-	3	6	2	-	7	5	1	-	4
Yazılım Mühendisi	4	6	3	9	-	5	2	8	7	1
Güvenlik Görevlisi	1	5	3	2	-	8	6	7	-	4
Beden İşçisi (Genel)	7	1	4	6	-	-	5	2	-	3
Reyon Görevlisi	6	3	2	1	-	-	4	5	-	7
Manav	-	6	1	2	-	-	3	5	-	4

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19'da Ankara ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Garson (Servis Elemanı), Kasiyer ve Reyon Görevlisi mesleklerinde aranan becerilerde ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği ön plana çıkmaktadır.

Gözlük Çerçeve İmalatçısı ve Temizlik Görevlisi mesleklerinde ilk sırada takım çalışması aranmaktadır.

Beden İşçisi(Genel İşçisi) mesleğinde beklenildiği gibi Fiziki ve Bedensel Yeterlilik yeteneği birinci sırada olmuştur.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)	Gözlük Çerçeve İmalatçısı	Gözlük Çerçeve İmalatçısı
Satış Danışmanı / Uzmanı	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı
Kasiyer	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
Sekreter	Güvenlik Görevlisi	Kasiyer	Kasiyer
Aşçı	Mobilyacı	Yazılım Mühendisi	Temizlik Görevlisi
Büro Memuru (Genel)	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Reyon Görevlisi	Yazılım Mühendisi
Hemşire	Şoför (Yolcu Tasıma)	Temizlik Görevlisi	Güvenlik Görevlisi
Bilgisayarlı Makine (Cnc Operatörü)	Pazarlamacı	Müşteri Temsilcisi	Beden İşçisi (Genel)
Okul Öncesi Öğretmeni	Elektrik Teknikeri	Kasap	Reyon Görevlisi
Hasta Ve Yaslı Bakım Elemanı	İmal İşçisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Manav

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Gözlük Çerçeve İmalatçısı, Satış Danışmanı / Uzmanı, Garson (Servis Elemanı), Kasiyer ve Temizlik Görevlisi meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı en fazla olan üç meslek ise Temizlik Görevlisi, Satış Danışmanı / Uzmanı ve Kasiyer meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu üç meslek Beden İşçisi (Genel), Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik) ve Garson (Servis Elemanı) meslekleri; cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Gözlük Çerçeve İmalatçısı, Satış Danışmanı / Uzmanı, Garson (Servis Elemanı) meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Ankara ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 22 bin 626 işletmede (20+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Ankara ilinde ise 20+ istihdamlı 5 bin 524 işletme temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Ankara ilindeki işletmelerin yüzde 18,7'si son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken ülke genelinde bu oran yüzde 23,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Ankara ilinde eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde; Uluslararası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri sektörlerinde bulunan işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekmediği karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret ve İnşaat sektörleridir.

İmalat sektörü gibi Ankara ilinde işletme sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının diğer sektörlere göre yüksek çıkması beklenen bir sonuçtur.

Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	1.748
Toptan ve perakende ticaret	853
İnşaat	629
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	507
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	331
Eğitim	284
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	262
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	262
Bilgi ve iletişim	242
Ulaştırma ve depolama	121
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	103
Diğer hizmet faaliyetleri	59
Finans ve sigorta faaliyetleri	50
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	32
Gayrimenkul faaliyetleri	24
Madencilik ve taş ocakçılığı	13
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	3
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0
Genel Toplam	**5.524**

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde 5 bin 524 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Ankara ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 31,7'si bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

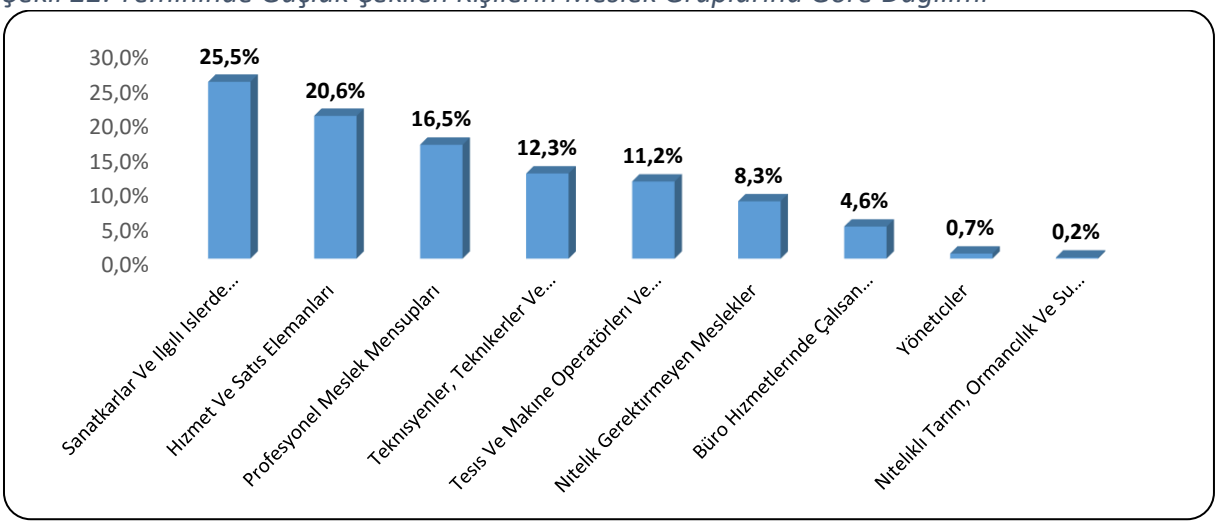

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 1.410 kişi ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalısanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 25,5'i bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 30,7 seviyesindedir.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Garson (Servis Elemanı)	269
Beden İşçisi (Genel)	228
Cnc Torna Tezgâhı Operatörü	149
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	115
Güvenlik Görevlisi	115
Diğer Elektronik Teknisyenleri	105
Satış Danışmanı / Uzmanı	93
Bilgisayarlı Makine (Cnc Operatörü)	91
Kasiyer	90
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	83

Diğer	4.185
Toplam	**5.524**

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 269 kişi ile Garson (Servis Elemanı) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 228 kişi ile Beden İşçisi (Genel) ve 149 kişi ile Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı meslekleri gelmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı, Satış Danışmanı / Uzmanı ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerin yine ilk sıralarda yer aldıkları görülmektedir. Ankara ilinde söz konusu meslekler, önceki yıllarda olduğu gibi temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı / Uzmanı ve Güvenlik Görevlisi gibi mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

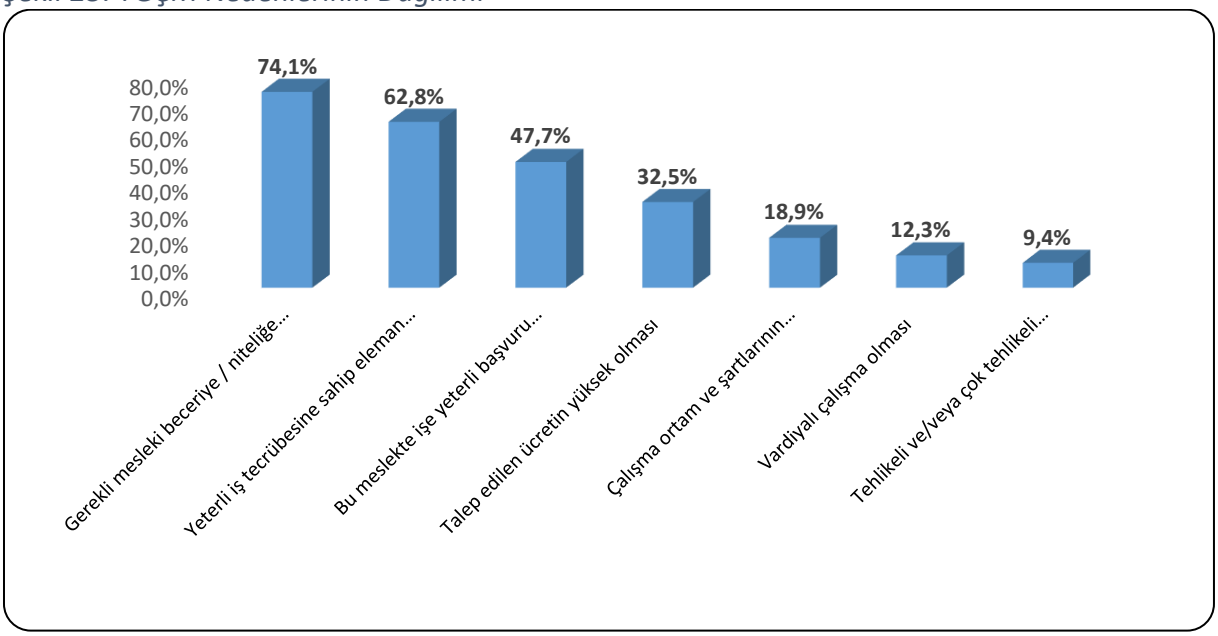

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında da ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği görülmektedir. TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması
Garson (Servis Elemanı)	54,5%	77,1%	73,1%	14,7%	27,0%	20,3%	0,0%
Beden İşçisi (Genel)	88,7%	87,3%	73,9%	80,5%	83,2%	72,9%	77,0%
Cnc Torna Tezgâhı Operatörü	59,4%	43,8%	34,4%	4,7%	14,1%	3,1%	1,6%
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	20,2%	69,7%	44,5%	25,2%	23,2%	0,0%	12,1%
Güvenlik Görevlisi	6,4%	23,1%	72,7%	8,1%	76,7%	5,5%	0,0%
Diğer Elektronik Teknisyenleri	95,6%	4,4%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Satış Danışmanı / Uzmanı	57,0%	58,0%	79,1%	12,6%	9,9%	4,9%	0,0%
Bilgisayarlı Makine (Cnc Operatörü)	63,1%	74,4%	69,4%	15,4%	25,5%	0,0%	0,0%
Kasiyer	39,1%	91,2%	65,9%	26,5%	30,4%	27,9%	0,0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	69,0%	97,2%	66,1%	15,4%	29,5%	12,6%	15,4%

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir. Diğer Elektronik Teknisyenleri ve Satış Danışmanı / Uzmanı gibi mesleklerde ise TGÇM nedeni olarak ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması belirtilmiştir. Talep edilen ücretin yüksek olması güvenlik görevlisi mesleğinde TGÇM nedeni olarak ilk sırada çıkmıştır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri

istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Ankara ilinde 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2020 tarihi itibariyle işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Ankara ilinde işletmelerin yüzde 15,7'si istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Ankara ilinde ise yüzde 4,6 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İmalat	23,2%	3,6%	24,6%	48,6%
Toptan ve perakende ticaret	13,6%	3,0%	33,1%	50,4%
İnşaat	9,0%	8,6%	28,5%	53,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	14,2%	4,1%	31,3%	50,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	12,5%	9,0%	26,2%	52,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	15,0%	5,9%	29,7%	49,3%
Eğitim	17,1%	2,0%	38,5%	42,5%
Ulaştırma ve depolama	14,2%	2,8%	33,5%	49,6%
Bilgi ve iletişim	24,2%	3,2%	21,8%	50,8%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	18,6%	2,7%	33,6%	45,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	11,6%	2,2%	34,1%	52,2%
Gayrimenkul faaliyetleri	8,8%	5,0%	31,3%	55,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	8,8%	2,9%	35,3%	52,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	4,5%	0,0%	55,2%	40,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	25,7%	2,9%	37,1%	34,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	9,1%	0,0%	36,4%	54,5%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	28,0%	4,0%	28,0%	40,0%
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0,0%	0,0%	75,0%	25,0%
Genel Toplam	**15,7%**	**4,6%**	**29,7%**	**50,0%**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri, Bilgi ve iletişim ve İmalat sektörlerinde en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektörler ise Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, İnşaat ve İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörüdür. Uluslararası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor sektörlerinde yer alan işletmelerin çoğunluğu gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Finans ve sigorta faaliyetleri	636	17,5%
Bilgi ve iletişim	749	4,2%
Ulaştırma ve depolama	1.712	4,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	803	3,0%
İmalat	4.097	2,9%
Gayrimenkul faaliyetleri	96	2,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.350	2,4%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	114	1,9%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	410	1,8%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	35	1,8%
Toptan ve perakende ticaret	1.677	1,8%
Eğitim	551	1,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	355	1,6%
Madencilik ve taş ocakçılığı	132	1,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	127	1,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	20	0,1%
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0	0,0%
İnşaat	-405	-0,7%
Genel Toplam	**12.461**	**2,2%**

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,6 artacağı beklenmekte olup Ankara ilinde ise bu oran yüzde 2,2 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 4 bin 97 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 17,5 ile Finans Ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe beklenmektedir. Ankara ilinde istihdam azalışı beklenen sektör ise İnşaat sektörüdür.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.547	2,8%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2.131	2,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	2.520	2,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	2.303	2,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.623	1,8%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.076	1,7%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.093	1,6%
Yöneticiler	159	0,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	9	0,7%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0,0%
Genel Toplam	**12.461**	**2,2%**

Kaynak: İPA 2019

Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler grubu hariç diğer tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 2 bin 520 kişilik artış ile Hizmet Ve Satış Elemanları çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 9 kişilik artış ile Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanlarıdır.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Otopark Görevlisi/Vale	Beden İşçisi (İnşaat)
Güvenlik Görevlisi	İnşaat İşçisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	Isı Yalıtımcısı
Beden İşçisi (Genel)	Alçı Sıva Uygulayıcısı
Garson (Servis Elemanı)	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)
Geri Dönüşüm İşçisi	Soğutmacı Ve Havalandırmadı (İklimlendirme)
Elektrık-Elektronık Mühendisi	Usta Öğretici (Diğer)
Bilgisayar Mühendisi	İnşaat Mühendisi
Gözlük Çerçeve İmalatçısı	Kamyon Şoförü
Banka Gişe Yetkilisi	Büro Memuru (İdari İşler)

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Otopark Görevlisi/Vale, Güvenlik Görevlisi, Satış Danışmanı / Uzmanı olup, Beden İşçisi (İnşaat), İnşaat İşçisi, Isı Yalıtımcısı meslekleri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Güvenlik Görevlisi mesleği istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde yine ilk sıralarda yer almaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Ankara ili için ilk sıradaki meslekler arasında sadece Alçı Sıva Uygulayıcısı mesleği bulunmaktadır.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

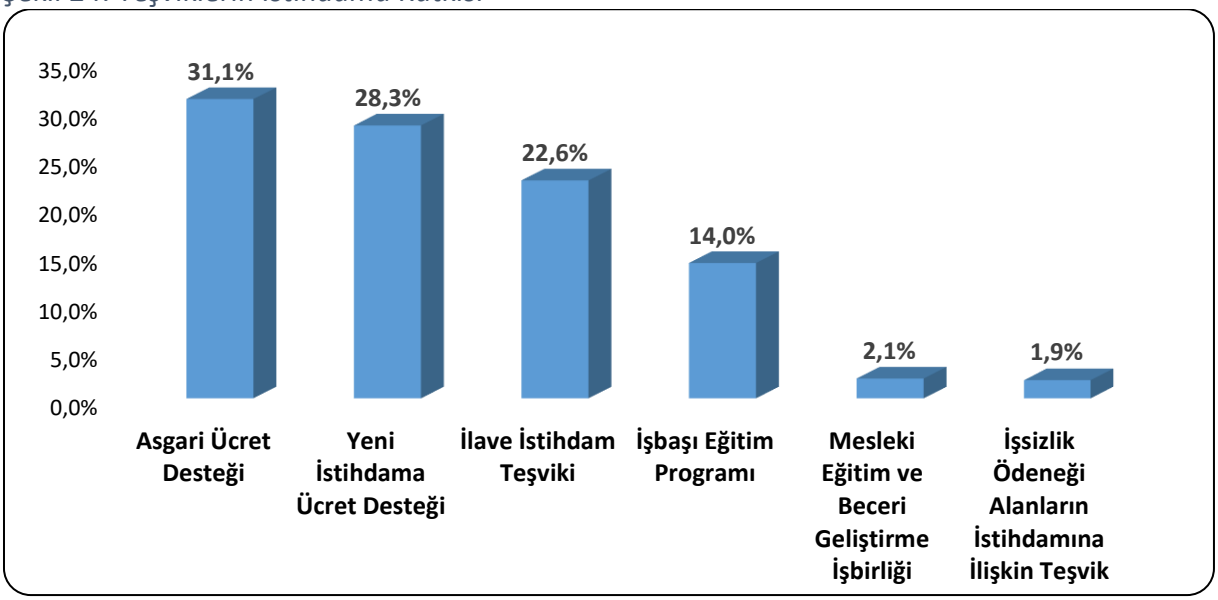

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde 20+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin Asgari Ücret Desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihadama Ücret Desteği yer almaktadır. İşverenler, İstihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise İşsizlik ödeneği alanların istihdamına ilişkin teşvik olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği gelmektedir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

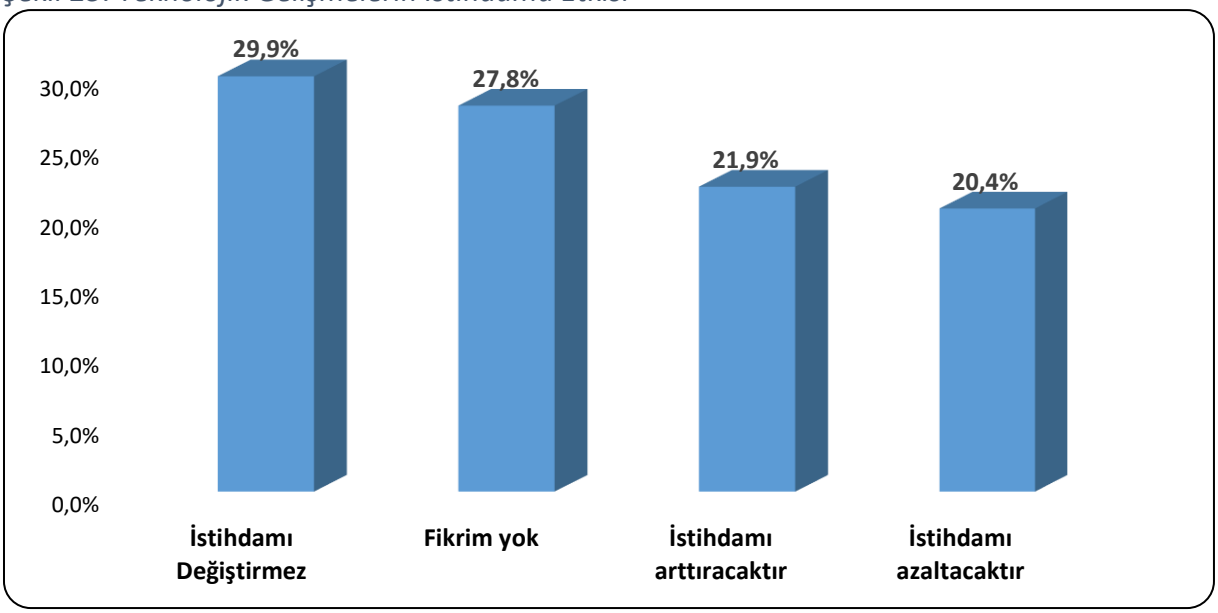

Kaynak: İPA 2019

Ankara ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 21,9'u istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 20,4'ü ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 29,9'u teknolojik gelişmelerin istihdamı değişmeyeceği görüşündeyken, yüzde 27,8'i ise fikir beyan etmemiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama etkisine ilişkin beklentiler sektörler arası farklılık göstermektedir. Ankara ilinde; Bilgi ve İletişim, İmalat, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Su temini kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, sektörlerinde ise işverenlerin teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını en çok savunan sektörlerdir.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,2'si teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,7'si istihdamı arttıracağını ve yüzde 21'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Ankara İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Ankara ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 10,2 olduğunu görmekteyiz. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. 2018 TÜİK verilerine göre TR51 (Ankara) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 10'1dir.

Ankara ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Ankara'da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Ankara ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 69,3'ü erkeklerden ve sadece yüzde 30,7'si kadınlardan oluşmaktadır. Bu da geçen yıla göre artış göstermiş olsa da yeterli olmamakla; kadın istihdamı için umutlandırcı bir veridir.ge İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör Toptan ve Perakende Ticaret sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde ise kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör Eğitim sektörüdür. Kadın çalışan oranı diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olan sektörler Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Finans Ve Sigorta Faaliyetleri, ve Diğer hizmet faaliyetleri gibi genellikle belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işletmelerdir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Ankara ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Ankara ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2018 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 4 bin 656 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 17 bin 595 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2011 yılına göre önemli bir artış söz konusudur. İŞKUR kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Ankara ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler İmalat, Toptan Ve Perakende Ticaret, İnşaat, İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile Ulaştırma Ve Depolama Sektörleridir.

Ankara ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 1.287 işletmede 5 bin 557 açık iş tespit edilmiştir. Ankara ilinde Uluslararası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 5 bin 557 kişilik açık işin yüzde 13,3'üne tekabül eden 108 kişilik kısmı, bu sektördeki işverenlerden gelmiştir. Aslında imalat sektöründe 1.604 kişilik açık sayısı bulunmasına rağmen işyeri sayısınında fazla olmasından dolayı yüzde 1,1 oranı ile Uluslararası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri sektörünün çok altında bir değerde kalmıştır. İlgili dönemde açık işlerin olduğu diğer sektörler ise Finans Ve Sigorta Faaliyetleri, Bilgi Ve İletişim, Toptan ve Perkande Ticaret ve Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, sektörleridir.

Ankara ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 16,1'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Ankara ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla sayıda açık işin Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 24,7'dir.

Açık işi olan işletmelerin yüzde 11'inin; aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "eğitim düzeyi önemli değil" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda belirli bir eğitim düzeyinde olmalarına dikkat ettiklerini göstermektedir. Eğitim düzeyi olarak en çok tercih edilen yüzde 32,2 ile lise, sonra yüzde 23,1 ile lisans mezunları gelmektedir. Bu gösteriyor ki iş verlerin açık işlerinin yarısından fazlası lise ve üstünde eğitim düzeyindeki kişilere yöneliktir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamamasında kaynakladığını belirtmiştir. İkinci sırada ise Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman bulunamaması seçilmiştir ki bu da bize işverenlerin hem yüksek eğitim düzeyin hemde deneyimli kişileri daha çok tercih ettiklerini göstermişlerdir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Ankara ilinde işletmelerin yüzde 15,7'si istihdamın artacağını öngörmüştür. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Ankara ilinde ise yüzde 4,6 olarak gerçekleşmiştir.

Ankara ilindeki işverenlerin yüzde 31,1'i, istihdama en çok katkı sunan teşvikin Asgari Ücret Desteği olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvik olarak İlave İstihdam desteğini belirtmişlerdir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Ankara ilinde; Bilgi ve İletişim, İmalat, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Su temini kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, sektörlerinde ise işverenlerin teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını en çok savunan

sektörlerdir.Gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması(İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindörtyüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

İşyerinin Yasal Unvanı :.....

E-Posta Adresi :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe : .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( )
Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs… alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( )
Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( )
İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

3.2.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) …….
(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ……
(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

4) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız.

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 5.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? Kadın. 2. Erkek. Cinsiyet önemli değil.	Açık Pozisyonunuzda Engelli Çalıştırmak İster misiniz? 1. Evet. 2. Hayır. 3. Fark etmez.	Talep Edilen Bilgi ve Beceriler * Bilgisayar kullanımı Analitik Düşünebilme İletişim ve ifade yeteneği İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 6. Takım çalışması. 7. Yabancı Dil Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe Yenilikçi düşünce yeteneği.). Fiziki ve			İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? ** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR. 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla. 6. Özel İstihdam Büroları.		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	7. soruya geçiniz.

6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	7.1'e geçiniz.
	Hayır →	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra **(**30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 8.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması. 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması. 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması. 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi. 5. Talep edilen ücretin yüksek olması. 6. Vardiyalı çalışma olması. 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması.						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

……...
……...

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri. ( )
Teorik Bilgi. ( )
Diploma/sertifika. ( )
İş Deneyimi. ( )
Referans. ( )

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programları. ( )
Çalışanların Mesleki Eğitimi. ( )
Mesleki Eğitim Kursu. ( )
Kısa Çalışma Ödeneği. ( )
Danışmanlık ve Yönlendirme. ( )
Teşvikler. ( )
(15. Soruya Geçiniz)

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
Daha önce aldığım hizmetlerden memnun kalmadım. ( )
İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ( )

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

İşe Uygun Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ( )
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ( )

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

Evet ☐ (17. Soruya Geçiniz) ☐ Hayır (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

Yeni İstihdama Ücret Desteği. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ( )
İlave İstihdam Teşviki. ( )
Asgari Ücret Desteği. ( )
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ( )

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

Evet ☐ ☐ Hayır

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor musunuz?

Evet ☐ (Form tamamlanmıştır.) ☐ Hayır (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ( )
Finansman yetersizliği. ( )
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ( )
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ( )
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ( )

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.